

ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ КОРУПЦІЇ У СИСТЕМІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Анотація. Зроблено аналіз сутності корупції в органах державної влади, розкрито причини та наслідки цього явища, окреслено певні шляхи подолання корупції в системі органів державної влади в Україні.

Аннотация. Сделан анализ сущности коррупции в органах государственной власти, рассмотрены причины и последствия этого явления, приведены некоторые пути борьбы с коррупцией в системе органов государственной власти в Украине.

Annotation. The analysis of the essence of corruption in the state authority bodies has been done. Causes and consequences of corruption have been considered. In addition some ways of overcoming corruption have been considered.

Ключові слова: корупція, органи державної влади, протидія корупції.

На сьогоднішній день сучасні європейські стандарти професіоналізму, компетентності та відповідальності державних службовців стають важливим чинником розвитку як державної служби, так і системи державної влади загалом. З цією метою в Україні поетапно відбувається процес адміністративного реформування. Проте жодний поступ у процесі реформування не матиме місця, якщо в державі не буде послідовної і цілеспрямованої кампанії з подолання корупції в органах державної влади.

Питання сутності, причин та наслідків корупції висвітлені у працях багатьох вітчизняних науковців, таких, як: Аведян Л. Й., Гавкалова Н. Л., Дубенко С. Д., Кохан С. О., Мельник М. І., Нижник Н. Р., Олуйко В. М., Прохоренко О. Я. та інших. Проте питання дослідження корупції в системі органів державної влади на сьогоднішній день висвітлені не повною мірою.

Корупція – це негативне соціальне явище, яке виступає джерелом політичних, економічних, соціальних та духовних ризиків для суспільства. Негативна сила корупції проявляється у падінні авторитету органів державної влади, падінні моральних цінностей у суспільстві, у проникненні кримінальної складової у державно-управлінські та суспільні відносини [1]. Якщо говорити про корупцію у більш вузькому розумінні, тобто у розрізі корупції в системі органів державної влади, то можна звести визначення корупції до такого: корупція – це зловживання державною владою посадовою особою, а також керівником чи службовцем органу державної влади для одержання будь-яких незаконних вигод для себе чи інших осіб, пов'язаних із проходженням державної служби [2].

До причин корупції в органах державної влади на сучасному етапі можна віднести такі чинники, як: недостатнє відмежування державного апарату від підприємницьких і комерційних структур; недостатня активність громадської позиції щодо подолання корупції; потужна бюрократична система в Україні, яка часто має ознаки користолюбної та яка передбачає отримання неправомірних вигод державними службовцями; суцільне лобювання щодо прийняття законів та інших нормативно-правових актів; низький рівень оплати праці державних службовців в Україні, що змушує їх ставати суб'єктами корупційних діянь [2].

Корупція впливає на всі сфери економіки України. Відповідно до офіційних заяв керівництва держави частка тіньової економіки в Україні фактично зрівнялася з офіційною і складає 45 – 60 %. У тіньовому секторі економіки працюють мільйони громадян України. Загалом корупція підриває економічні основи держави, блокує надходження іноземних інвестицій, призводить до "тінізації" економіки, сприяє зростанню впливу організованих злочинних груп [1].

Розкриваючи питання протидії корупції, можна зазначити, що в Україні у різні часи було прийнято безліч нормативно-правових документів щодо протидії корупції, проте дуже часто ці документи мали лише формальних характер і досить слабо виконувалися на практиці. Досить тривалий час діяв Закон України "Про боротьбу з корупцією". Проте згаданий закон так і не був ефективним джерелом вирішення цієї великої проблематики. І це зовсім не від того, що попередня редакція закону була недосконалою, а через те, що до вирішення проблеми корупції ніколи не підходили комплексно і системно [3].

Новий Закон України "Про засади запобігання та протидії корупції" покликаний так само поліпшити антикорупційну статистику в державі, проте і він має ряд прогалин. У цілому можна відзначити, що Закон поширюється не тільки на суб'єктів державної влади та місцевого самоврядування, але і на юридичних та фізичних осіб. Деякі положення Закону мають всі ознаки юридичної фікції [4].

Протидія корупції потребує системного підходу та застосування комплексу науково обґрунтованих заходів, у процесі реалізації яких одним із головних напрямів діяльності, на погляд автора, має бути проведення активної роботи щодо визначення, пропагування та впровадження в практику морально-етичних принципів функціонування державної служби як інституту надання управлінських послуг громадянам та юридичним особам [5].

Боротьба з корупцією і хабарництвом пов'язана з вирішенням таких основних завдань: зменшення числа так званих "хабаромістких" функцій державного управління; чітке законодавче визначення процедур прийняття управлінських рішень; забезпечення прозорості прийняття рішень за допомогою конкурсів, тендерів тощо; підвищення кримінальної відповідальності за корупційну діяльність.

Література: 1. Прохоренко О. Я. Корупція по-українськи (сутність, стан, проблеми) : монографія / О. Я. Прохоренко. – К. : Вид. НАДУ, 2005. – 456 с. 2. Кохан С. О. Забезпечення відповідальності та запобігання корупції у державній кадровій політиці [Електронний ресурс] / С. О. Кохан. – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/dutp/2007-1/txts/07ksodkr.htm>. 3. Про боротьбу з корупцією : Закон України від 05.10.1995 р. № 356/95-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua. 4. Про засади протидії та запобігання корупції : Закон України від 07.04.2011 р. № 3206-V [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua. 5. Сergygin S. M. Державний службовець у відносинах між владою і суспільством : монографія / С. М. Сergygin. – Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2009. – 456 с.